

De ijshockeyspelregels in een notendop

Scheidsrechters zijn er om een wedstrijd volgens de regels te laten spelen. Het maakt de scheidsrechter daarbij niet uit wie er wint: hij of zij is objectief. De scheidsrechter komt wel eens tot een andere beslissing dan spelers en supporters verwachten. Sterker nog, de scheidsrechter zit er ook wel eens naast. Het is onmogelijk om in de snelste teamsport ter wereld foutloos de wedstrijd te leiden.

Met dit document worden niet alle spelregels tot in detail behandeld. Een volledige overzicht vind je in het officiële spelregelboek en casebook (omschrijvingen van situaties).

Waarom zijn er spelregels?

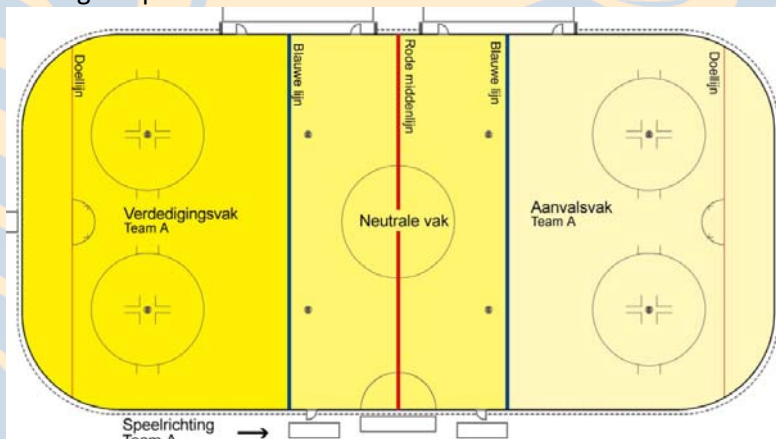
Spelregels zijn er om twee teams een eerlijke en sportieve wedstrijd te laten spelen, zodat...

- ...spelers de gelegenheid hebben om hun technische vaardigheid te gebruiken;
- ...spelers veilig kunnen ijshockeyen en om blessures te voorkomen;
- ...spelers plezier in het spel houden en de wedstrijd aantrekkelijk is voor toeschouwers;
- ...het spel moet zo min mogelijk oponthoud kent;
- ...kansen teruggegeven worden aan spelers die onreglementair zijn afgestopt.

Het speelveld

Ijshockey wordt gespeeld op een ijsbaan van ongeveer 30 bij 60 meter. Het ijsoppervlak is met een aantal lijnen in een aantal vakken verdeeld.

Wedstrijdtijd

Een ijshockeywedstrijd duurt drie periodes van elk twintig minuten zuivere speeltijd. Dat betekent dat de wedstrijdklok bij ieder fluitsignaal wordt stopgezet.

Tussen de periodes is er een pauze van 15 minuten, waarbij de spelers naar de kleedkamer gaan. In sommige divisies (zie het sportreglement) is één van de twee pauzes korter en blijven de spelers op het ijs of in de spelersbanken.

De teams

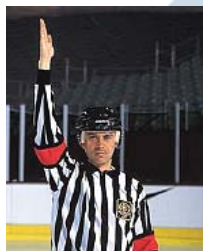
Een team bestaat uit maximaal 20 spelers en twee doelverdedigers. Een team start met vijf veldspelers en één doelverdediger (goalie) op het ijs. De goalie kan voor een extra veldspeler gewisseld worden. Als een speler straf krijgt, kan het voorkomen dat er maar drie of vier veldspelers op het ijs staan.

Straffen

De meeste straffen zijn tijdstraffen. Een speler mag dan voor een bepaalde tijd niet aan de wedstrijd meedoen. Er zijn twee soorten tijdstraffen: persoonlijke en teamstraffen. De persoonlijke straffen hebben geen invloed op het aantal spelers op het ijs. Een speler moet in de strafbank zitten of naar de kleedkamer, maar een andere speler mag zijn plaats op het ijs innemen. Bij teamstraffen gaat de bestrafte speler ook naar de strafbank, maar zijn team heeft twee (minor penalty) of vijf minuten (major penalty) een speler minder op het ijs: 'penalty killing'. De straftijd wordt op de wedstrijdklok weergegeven. De tegenstander heeft dan dus juist een speler meer op het ijs: 'power play'.

Hierop is wel een uitzondering. Wanneer beide teams teamstraffen krijgen (dus op de klok), dan worden die straffen zoveel mogelijk tegen elkaar 'weggestreept'. De spelers nemen wel plaats op de strafbank, maar de weggestreepte straffen komen niet op de wedstrijdklok (als er nog geen straffen op de klok staan en van elk team krijgt één speler een minor penalty, dan komt de straftijd wel op de klok en wordt er met vier tegen vier veldspelers gespeeld).

Een major penalty (vijf minuten) gaat altijd samen met een zogenaamde 'game misconduct penalty'. Dit laatste is een persoonlijke straf en de bestrafte speler moet naar de kleedkamer. Een teamgenoot zal dus vijf minuten naar de strafbank moeten. Dit geldt ook als een speler een 'match penalty' krijgt.

Uitgesteld fluiten

Ook een goalie moet bij een game misconduct of match penalty naar de kleedkamer. De reserve doelman neemt zijn plaats in de goal in. Wanneer een goalie een straf krijgt, moet een teamgenoot die op het moment van de overtreding op het ijs stond, die straf uitzitten. Een doelman gaat nooit zelf naar de strafbank.

Indien de scheidsrechter een overtreding ziet, dan fluit hij af als het in overtreding zijnde team de puck in bezit heeft. Heeft het andere team de puck, dan steekt de scheidsrechter zijn of haar arm omhoog en laat het spel doorgaan totdat het in overtreding zijnde team de puck onder controle heeft: uitgesteld fluiten.

Face-off

Bij het begin van elke periode en na elke spelonderbreking wordt de puck door één van de scheidsrechters tussen twee spelers ingeworpen: de face-off. De aanvallende speler, dus degene die het verst van zijn doel af staat, moet als eerste zijn stick op het ijs zetten. Alle spelers moeten tussen het eigen doel en de plaats van de face-off staan. Als een speler dit niet doet, wordt de speler die de face-off neemt vervangen door een teamgenoot op het ijs.

Dat moet een scheidsrechter ook doen als:

- spelers fysiek contact maken voor de face-off;
- de stick van de spelers in de face-off niet op de juiste manier op het ijs worden gezet;
- spelers die niet de face-off nemen op minder dan drie meter afstand van de face-off staan;

de puck wordt gespeeld voordat de puck het ijs raakt of niet eerst met de stick wordt gespeeld.

Een face-off wordt genomen op één van de negen 'face-off' stippen (spots). In principe wordt een face-off genomen op de dichtstbijzijnde stip waar het spel wordt stilgelegd. Wordt het spel echter afgefloten vanwege een overtreding, dan zal de face-off op één van de twee face-off spots in het verdedigingsvak van dat team worden genomen. Enkele uitzonderingen worden later beschreven.

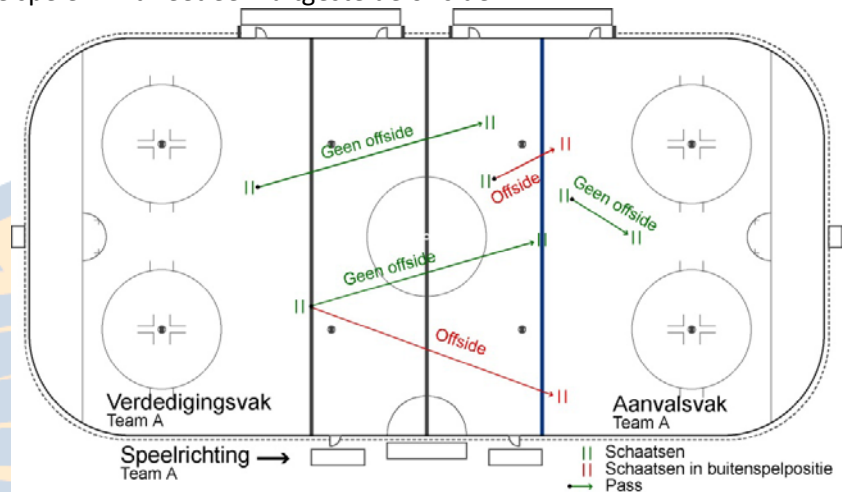
Offside(buitenspel)

Bij offside is een aanvallende speler vóór de puck in het aanvalsvak: 'directe' of 'uitgestelde' offside. Bij de directe offside schaatst een speler met de puck het aanvalsvak in, terwijl een teamgenoot al in dat vak is.

De scheidsrechter fluit en de face-off wordt op één van de spots bij de blauwe lijn van dat vak genomen. Een ander voorbeeld is als een speler die in het aanvalsvak is, een pass aanneemt van buiten het vak. Hierbij wordt de face-off genomen op de spot waar de pass vandaan kwam.

Als een aanvaller voor de puck in het aanvalsvak is, maar de puck niet aanraakt dan steekt de scheidsrechter de arm in de lucht en geeft die speler de gelegenheid het vak uit te schaatsen of de tegenpartij om de puck uit het vak te spelen. Dit heet een 'uitgestelde offside'.

Zodra de puck of de aanvallende speler(s) het vak uit is, doet de scheidsrechter de arm weer omlaag en gaat het spel verder. Gaan de aanvallende spelers niet onmiddellijk het aanvalsvak uit of nemen ze deel aan het spel, dan wordt er afgefloten en wordt de inworp helemaal aan de andere kant van het ijs genomen: in het verdedigingsvak van het team dat offside stond: een 'opzettelijke (intentional)' offside.

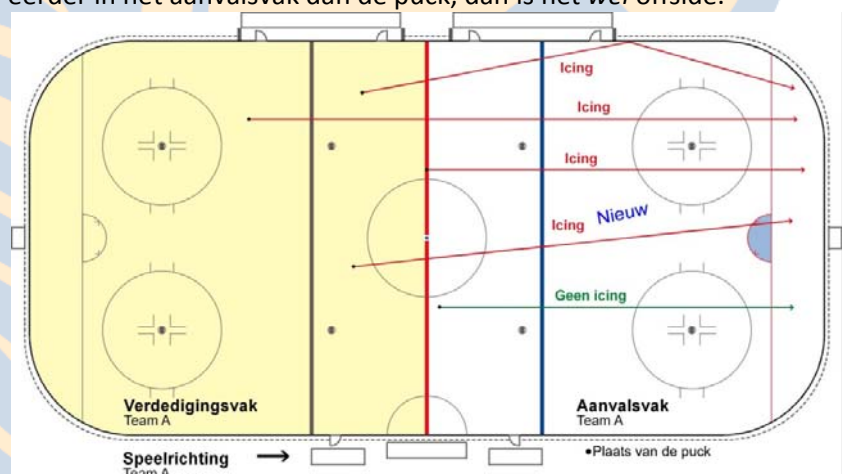

Twee opmerkingen. Als het verdedigende team de puck het eigen verdedigingsvak in brengt, terwijl daar een tegenstander staat, dan is het *geen* offside. Als de puck bij een schot/pass van een aanvaller afketst op een verdediger en de aanvaller is eerder in het aanvalsvak dan de puck, dan is het *wel* offside.

Icing

Het is icing als een team vanaf de eigen helft de puck over de doellijn van de tegenstander schiet.

Nadat er afgefloten is wordt de face-off op één van de spots in het verdedigingsvak van het team dat de schoot genomen en mag dat team niet wisselen.

Het is geen icing als:

- het team dat schiet minder spelers op het ijs heeft dan de tegenstander;
- de puck voor de middenlijn wordt aangeraakt door een speler van het andere team;
- de puck over de middenlijn wordt aangeraakt door welke speler dan ook;
- de doelman tijdens een mogelijke icing zijn doelgebied uitkomt;
- de doelman tijdens een mogelijke icing al uit zijn doelgebied is, naar de puck gaat en/of geen aanstalten maakt om naar zijn doel terug te gaan;
- een verdedigende speler de puck kan spelen.
- de puck het doel in gaat (doelpunt).

De zogenaamde hybride icing is in Nederland alleen van toepassing in de ERe- en Eerstedivisie.

Lichamelijk contact

IJshockey is aantrekkelijk door de snelheid, dynamiek en het fysieke contact. Voor de veiligheid zijn hier regels voor. Je het lichaam (heup, schouder) gebruiken om de tegenstander met de puck te stoppen: een bodycheck. Je mag hierbij een korte aanloop nemen (afstand van arm en stick). Bij een langere aanloop krijg je een straf (charging) Een speler die de puck wegschiet of passt, mag direct hierna gecheckt worden.

Twee spelers die achter de puck aangaan, mogen hun lichaam gebruiken als ze de bedoeling hebben om de puck te spelen. Ook voor het doel mogen spelers contact hebben. Hun aandacht moet gericht zijn op de puck en het contact moet bedoeld zijn om een betere positie te krijgen. Hierbij mag een speler zijn stick gebruiken om een tegenstander weg te duwen zolang de speler maar niet met twee handen aan de stick en gestrekte armen de tegenstander stoot (cross-check). Bewust fysiek contact met een doelverdediger is altijd uit den boze. Dit wordt altijd bestraft.

De stick

Eigenlijk mag de stick alleen gebruikt worden om de puck op het ijs te spelen.

Niet toegestaan

- Scoren wanneer je de puck boven de dwarslat van het doel met je stick raakt (high-stick).
- De puck boven je eigen schouder met de stick raken (High sticking the puck –spel wordt stilgelegd, verder geen straf).
- Je stick boven de schouder van een tegenstander brengen. Elk contact van de stick en een tegenstander boven zijn schouder wordt bestraft (high-stick).
- De stick de tegenstander uit balans brengen, zijn snelheid verlagen, hem beperken in het passen of schieten: voordeel halen door je stick te gebruiken (tripping, hooking of interference).
- Slaan met je stick op een tegenstander of zijn stick (slashing).
- Je stick te gebruiken als speer (spearing), of door te stoten met het uiteinde van de steel (butt-ending). Hier staan fikse straffen op.

Wel toegestaan

- Stick lift: het met je stick optillen van de stick van de tegenstander, waardoor deze de controle over de puck verliest of een pass niet kan ontvangen,
- Stick press: je stick over het onderste gedeelte van stick van de tegenstander plaatsen.

Handen en voeten

Normaal heeft een speler twee handen aan de stick. Zodra één hand loskomt, zal de scheidsrechter extra alert zijn. Gebruikt de speler de vrije hand om de tegenstander af te weren, dan is er niets aan de hand. Zodra met die hand echter een tegenstander belemmert wordt in zijn bewegingen, uit balans wordt gebracht, zijn stick wordt vastpakt, aan zijn shirt wordt getrokken (kortom, zodra door de vrije hand voordeel wordt behaald), volgt een straf (holding, holding the stick of interference).

Je mag de puck met open hand spelen, maar kunt zo niet scoren. Als je de puck vangt en direct op het ijs 'legt' wordt er doorgespeeld. Houdt je de puck vast, of maak je met de puck in je hand een paar bewegingen met hand/schaats, dan volgt een minor penalty (holding the puck). Deze straf wordt ook gegeven als je opzettelijk op de puck gaat liggen. Doe je dit in je doelgebied dan is dit een penalty shot.

Je mag in je verdedigingsvak een pass met de hand aan een medespeler geven die ook in dat vak staat. In alle andere gevallen wordt er afgefloten. Je mag de puck met je schaatsen spelen. Als de puck via de schaatsen het doel ingaat is het een geldig doelpunt, behalve wanneer de speler een schoppende beweging maakt.

Boarding teken

Overtredingen

Er zijn overtredingen tegen een tegenstander, gevaarlijke overtredingen, wangedrag en oponthoud van het spel. Bij de eerste categorie kun je denken aan overtredingen zoals: hooking (haken tegenstander), boarding (tegen boarding smijten van tegenstander), charging (ongoorloofd aanvallen), cross-checking (met stick checken), clipping (aanval op de knieën), elbowing (aanval met ellebogen), slashing (slaan met de stick) en tripping (laten struikelen tegenstander). Dit wordt bestraft met een minor, major (plus automatische game misconduct) of match penalty.

Holding teken

Ook high-sticking kent deze straffen, alleen wanneer de scheidsrechter vindt dat een verwonding door een ongelukje komt, kan hij of zij ook 'slechts' een dubbele minor penalty geven. Ieder contact tussen de stick en de tegenstander boven zijn schouderhoogte moet bestraft worden.

Bij Interference (obstructie/hinderen), holding (vasthouden) en holding the stick (vasthouden stick van tegenstander) kan enkel een minor penalty worden gegeven.

Eerder zijn spearing en butt-ending al genoemd. Een 'poging' zal bestraft worden met een dubbele minor penalty (+automatische misconduct); een daadwerkelijk actie wordt bestraft met een major penalty (+ automatische game misconduct) of match penalty. Bij een verwonding heeft de scheidsrechter geen keuze: match penalty.

Gevaarlijke overtredingen

Check to the head (check op hoofd- of nekgebied) en check from behind (van achteren checken) kunnen voor zware blessures zorgen. Een check to the head is een directe aanval op hoofd of nek. Een overtreding die van de schouder afglijdt naar het hoofd is geen check to the head, maar kan wel worden bestraft voor bijvoorbeeld elbowing.

Bij een 'check from behind' wordt een speler van achteren aangevallen en heeft geen mogelijkheid zich te verdedigen en draait niet op het laatste moment zijn rug naar de tegenstander. Zonder één van deze drie voorwaarden kan wel een andere straf gegeven worden (charging, cross checking of boarding). Een check from behind kan zowel bij de boarding als in het midden van het ijs of voor het doel plaatsvinden.

Teken voor check from behind

De straffen voor checking to the head or neck area en checking from behind zijn een minor (plus een automatische misconduct), een major (plus automatische game misconduct) of een match penalty. Indien er sprake is van een verwonding heeft de scheidsrechter maar één optie: match penalty.

Een derde zware overtreding is clipping: wanneer een speler op of onder de knie wordt aangevallen. De strafmaat is eerder beschreven. Head-butting (kopstoot of poging daartoe) en kicking (het schoppen van een tegenstander) horen niet in het ijshockey thuis: match penalty!

Wangedrag

Wangedrag, door spelers of teambegeleider, is gericht tegen de tegenstander, scheidsrechter of het publiek. Voor een kleine overtreding van een teambegeleider of als de overtreder niet bekend is, wordt een bench minor penalty opgelegd. Een speler op het ijs moet twee minuten naar de strafbank.

Een hogere straf (misconduct penalty) wordt opgelegd als een speler...

- ... de beslissing van de scheidsrechter bestrijdt;
- ... de puck weg schiet voor de scheidsrechter;
- ... het scheidsrechtersgebied in komt wanneer de scheidsrechter daar overlegt;
- ... op het ijs obscene of uitdagende taal of gebaren gebruikt;
- ... met zijn stick tegen de boarding slaat;
- ... een tegenstander blijft uitdagen om zodoende een overtreding uit te lokken.

Wanneer een speler (of teamofficial) doorgaat met dit gedrag of bij racistische opmerkingen volgt een Game Misconduct.

Het gooien van een stick (of gedeelte) of voorwerp buiten vanaf het ijs buiten het veld levert een game misconduct op. Andersom, van buiten het ijs een stick of een voorwerp op het ijs gooien:

- door een teamofficial: Bench minor plus game misconduct;
- door een speler: minor plus game misconduct;
- door een onbekend persoon: Bench minor penalty.

Wordt de stick of voorwerp in de richting van de puck of van degene die de puck heeft gegooid door een speler die zich op het ijs:

- in het eigen verdedigingsvak: penalty shot;
- in de andere vakken: minor penalty;
- bij een break away: penalty shot;
- als de doelman van het ijs is : doelpunt.

Wordt de stick (of voorwerp) van buiten het ijs naar puck gegooid, dan worden de twee regels bij elkaar opgeteld. Alle andere vormen van wangedrag worden bestraft met een match penalty.

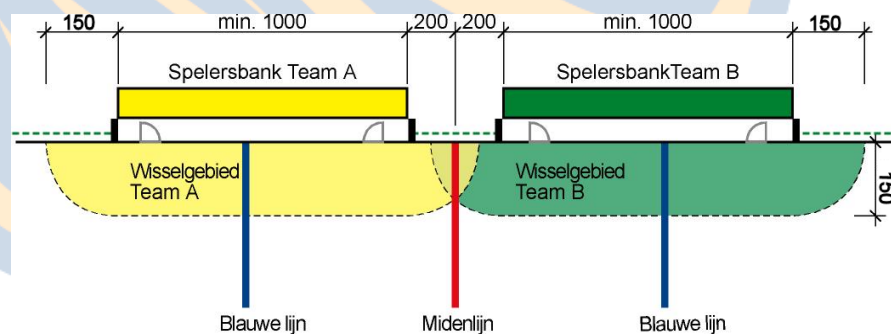

Ruw spel

IJshockey is een fysieke sport waarbij emoties soms oplopen. Een scheidsrechter kan spelers die ruw spelen bestraffen met een minor of dubbele minor penalty, een major penalty (plus automatische game misconduct) of een match penalty. Vechtpartijen zijn niet toegestaan. Een speler die tijdens een opstootje opzettelijk zijn handschoen(en) uitdoet, krijgt een extra misconduct. Een scheidsrechter zal proberen om degene die begint of de 'agressor' hoger te straffen.

Spelerswissel tijdens spel

Spelers mogen tijdens het spel en bij spelonderbrekingen wisselen. Tijdens het spel, moeten spelers die wisselen binnen anderhalve meter van de spelersbanken zijn, voordat hun vervanger het ijs op mag.

Ook al zijn beide spelers in die zone, zij mogen niet deelnemen aan het spel (puck spelen of tegenstander checken - kortom, voordeel uit de situatie). In dat geval is er sprake van een 'too many men'-situatie. De straf is een bench minor penalty, die door een speler die op dat moment op het ijs staat moet worden uitgezeten.

Spelerswissel tijdens spelonderbreking

Bij een spelonderbreking kan er ook gewisseld worden. Dit gaat als volgt:

- De scheidsrechter geeft de teams vijf seconden de tijd om te wisselen (alle te wisselen spelers moeten tegelijkertijd het ijs op komen).
- De scheidsrechter steekt zijn arm omhoog en het bezoekende team mag niet meer wisselen. Het thuisteam heeft nu nog eens vijf seconden om te wisselen.
- De scheidsrechter brengt zijn arm omlaag en de linesmen (of scheidsrechter bij twee scheidsrechters) fluit om de face-off te nemen en gooit de puck in.

De scheidsrechter kan spelers die te laat wisselen terugsturen naar de spelersbank en zal de coach van dat team waarschuwen. De volgende keer volgt een bench minor penalty.

Puck uit het speelveld

Behalve de hierboven beschreven vorm van spelvertraging kan ook de puck uit het speelveld worden geschoten. Als de puck rechtstreeks buiten het speelveld wordt geschoten, geslagen of gegooid vanuit het eigen verdedigingsvak, dan wordt de speler bestraft met een minor penalty. Een uitzondering is als de puck in de spelersbank geschoten wordt.

Standaardafdoening straffen

Niet elke game misconduct of match penalty hoeft door de scheidsrechter gerapporteerd te worden. Dit gebeurt alleen als de scheidsrechter het noodzakelijk vindt om een rapport op te maken, of indien een match penalty is opgelegd vanwege een fysieke belaging van de scheidsrechter. In alle andere gevallen is een speler na drie game misconducts voor één wedstrijd geschorst; na de vijfde en hierna na elke volgende game misconduct moet de speler opnieuw één wedstrijd missen. Bij een eerste match penalty is een speler automatisch voor twee wedstrijden geschorst; bij elke volgende match penalty is dat drie wedstrijden. De tuchtcommissie kan besluiten om een hogere of gelijke de straf op te leggen. Een lagere straf is niet mogelijk.

Afwijkende spelregels

Bij de Mini's en Welpen zijn enkele afwijkende spelregels. In deze categorieën en bij de vrouwen, is bodychecken NIET toegestaan. Let wel dit is wat anders dan bodycontact! Bij de Welpen en Mini's zijn slapshots niet toegestaan. Ook wordt bij deze leeftijden geen icing toegepast. Bij de Welpen en Mini's, wordt geen offside-regel gebruikt (spelen op respectievelijk op 2/3 en 1/3 van het totale ijs).

In de tweede divisie en lager is bodychecken NIET toegestaan.

Bodycontact of bodycheck?

Bodycontact (wel toegestaan in competities zonder bodychecken):

- intentie om eerst de puck te spelen, lichamelijk contact is het gevolg;
- nauwelijks de bedoeling op het lichaam te spelen, terwijl twee spelers in dezelfde richting schaatsen en lichamelijk contact is daarvan het gevolg;
- tegen een tegenstander aanleunen is toegestaan;
- minimaal contact met de boarding is toegestaan;
- het is een speler toegestaan om zijn positie te behouden.

Bodychecking (niet toegestaan in divisies zonder bodychecken):

- intentie om eerst het lichaam te spelen (actie is gericht tegen tegenstander en niet op het bemachtigen van de puck);
- duidelijke bedoeling het lichaam te spelen, terwijl de tegenstander van opzij of van tegengestelde richting wordt benaderd;
- contact van achteren is altijd verboden;
- duidelijke check tegen de boarding is verboden;
- direct in de baan van de tegenstander stappen is verboden.

Meer informatie

Meer informatie over spelregels, interpretaties en toepassingen is te vinden op www.nijb.nl (onder de button 'Competitie' en vervolgens 'Spelregels'. Hier zijn onder meer het volledige spelregel- en caseboek te downloaden. Er staat ook informatie onder de button 'Scheidsrechters'